

BARCHOVICKÝ OBČASNÍK

Zpravodaj pro Barchovice, Radlice a Hryzely, ročník I. číslo 1

Rozhovor se starostou

Starostu jsem zastihla na obecním úřadě. Sedí u pracovního stolu a skrze brýle zkoumá dokumenty, které vypadají důležitě.

Pane starosto, co to momentálně děláte?

Připravuji velkolepé barchovické posvícení, na kterém budeme slavit udělení obecních symbolů a 100 let od odhalení památníku padlým. Poté organizuji 1. dětské rybářské závody na barchovickém „Kačáku“. Vedle toho tady mám ještě dokumenty k probíhající „Rekonstrukci a odbahnění rybníka v Radlicích“ a „Rekonstrukci zvoníček v Hryzelích a Radlicích“, kde je potřeba kontrolovat průběh. Nemluvě o pravděpodobně největším běžícím projektu v dějinách obce, kterým je zavedení vodovodu a kanalizace.

V našich obcích často probíhají akce organizované pro občany, na kterých se podílíte. Co je při nich pro vás důležité?

Nejdůležitější pro mě je, aby se naši občané spolu setkali, zapomněli na každodenní starosti a příjemně se pobavili – setkání si co nejvíce užili a jako spoluobčané se stmelili.

Jak jste si představoval práci starosty? Splnila vaše očekávání? Je lehčí/těžší, než jste čekal?

Popravdě jsem neměl úplně jasnou představu, co všechno práce starosty obnáší. Až na úřadě jsem zjistil, že práce starosty je mnohem rozsáhlejší a odpovědnější, než se na první pohled zdá. Rozhodně je to práce či, dá se říci, poslání časově velmi náročné. Neměl jsem žádná očekávání. Nevadí mi pracovat a už vůbec ne, když je dobrý celý pracovní kolektiv. Neřekl bych těžší nebo lehčí, ale širokospektrální a to nese svá úskalí ve znalostech a schopnosti učení se novým věcem. Přece jenom náš malý úřad musí zvládat obdobnou agendu jako úřady mnohem větší s mnohem více zaměstnanci.

Co práce starosty obnáší? Jaký by měl být ideální starosta?

Práce starosty obnáší plnit úkoly zastupitelstva a zodpovídat se mu, být časově flexibilní, mít schopnost neustále se učit nové věci, zdokonalovat se a hlavně umět komunikovat s občany, zastupiteli, úřady atp. Organizační schopnosti a práce s výpočetní technikou jsou nedílnou a velmi důležitou sou-

částí každodenní rutiny starosty v této digitální době. Bez perfektního ovládnutí výpočetní techniky se starosta v dnešní době rozhodně neobejde. V papírové podobě se dnes vyřizuje už jen minimum věcí. Ovšem právě umět komunikovat je dle mého názoru stěženi pro tuto funkci.

Každý starosta by měl chtít být jistě ideálním starostou. Rozhodně trpělivý a upřímný. Musí mít rád místo, kde žije, kladný vztah k obci a občanům a s tímto přístupem dělat všechny úkony a úkoly. Protože starosta je zástupce všech obyvatel obce, kteří mu dávají svou důvěru, a musí chtít pro své občany to nejlepší. Pomáhat a zlepšovat jejich kvalitu života v obci. A to i přes kritiku, která k úřadu starosty nepochybně patří.

Starosta, místostarosta a Ing. Bc. Jiří Snížek – náměstek hejtmanky pro oblast regionálního rozvoje a územního plánování

Co vás na práci starosty baví?

Baví mě úřad a realizace projektů a zpříjemňování života občanům ve všech směrech. Pouštět se do velkých výzev s plným nasazením a cílem, že splním očekávání spoluobčanů, kteří do mě vložili svou důvěru. Pokud to jen trochu jde pomoci občanům s jejich problémy. Dále mě baví připravovat všechny kulturní a společenské akce v obci ve spolupráci se zastupitelstvem, členy SDH Barchovice a aktivními občany Barchovic. Nesmírně si vážím jejich času a pomoci, bez které by to nešlo. Baví mě se potkávat se spoluobčany a kamarády v obci. Vyslechnout jejich nápady a názory a poté je společně se zastupiteli uskutečňovat, pokud to jde.

Co se za poslední roky v našich obcích zlepšilo? Máte nějaké plány, co by ještě šlo vylepšit?

Zlepšilo se získávání dotací, projektování a přípravy modernizace obcí a zkrášlování obcí. Myslím, že pokrok můžeme vidět i v oblasti kultury a společenských akcích. Občané se rádi setkávají a to mne velmi těší. Každopádně vždy je co vylepšovat. Rád bych ještě zlepšil služby a pohodlí občanů. V plánu je po dostavbě vodovodu a kanalizace další velký projekt a nápad – mateřská školka. Vše samozřejmě bude záviset na financích a prostorách.

Významní rodáci: Alois Richard Nykl

V této rubrice bychom chtěli připomenout osudy významných osobností z našich obcí. Jako první jsme vybrali rodáka z Radlic, Aloise Richarda Nykla.

Nykl se narodil roku 1885 v Kachních Loužích, i když jeho odkaz bychom mohli najít po celém světě, neb celý svůj život věnoval cestování, cizím kulturám a vědě. Tento renesanční člověk hovořil mnoha jazyky, od španělštiny přes angličtinu až po japonštinu, a v Čechách se zasloužil se o první vědecký překlad Koránu z arabštiny do češtiny.

Ačkoliv působil i v jiných zemích, například v Mexiku nebo Egyptě, nejdéle času strávil v USA. Přednášel o světových jazycích na mnoha univerzitách včetně té harvardské a dokonce přispěl svým dílem na zrození nového československého státu; podílel se totiž na vedení kampaně za opětovné zvolení amerického prezidenta Wilsona. Právě díky této kampani Woodrow Wilson neváhal si vyslechnout profesora Masaryka

k otázce vzniku samostatného československého státu. Pro Československo bylo uznání Spojenými státy klíčové.

Alois Nykl byl samotář a podivín, který zemřel bezdětný ve státě Illinois v USA. Veškerou svou pozůstalost odkázal Náprstkově muzeu v Praze jako vzpomínku na české národní hnutí v Americe.

Zdroje:

<https://www.radlice.com/clanky/profesor-alois-richard-nykl---radlicky-rodak.html>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Alois_Richard_Nykl#cite_note-gsj1-4

Obrázek: <https://www.radlice.com/clanky/profesor-alois-richard-nykl---radlicky-rodak.html>

Okno do historie

Barchovice

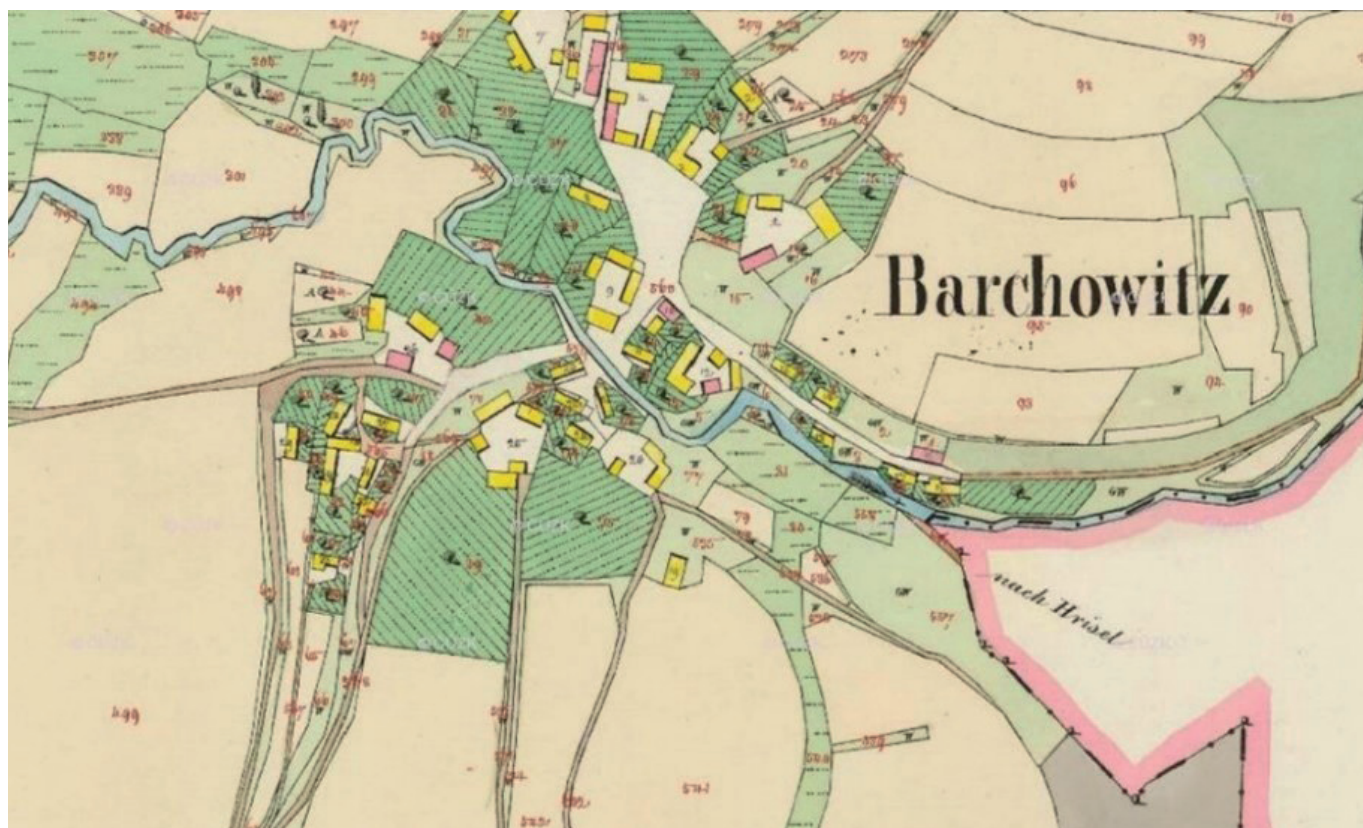
Název obce údajně odkazuje na nositele staročeského jména Barech či Baroch, zdrobnělina jména Bartoloměj. Jedná se tedy o „Barchovu ves“, která byla založena ve středověku jako osada. Není jasné, od kdy přesně byl tento prostor osídlen, nicméně se předpokládá, že v pravěku zde žádné osídlení neexistovalo. První písemné zmínky o vsi máme až ze čtrnáctého století. V té době byla ve vlastnictví nižších šlechticů, tzv. zemanů, a pravděpodobně bratrů Hřivína, Peška a Jana z Barchovic. Můžeme jen usuzovat, že tehdy ve vsi stála dřevěná tvrz.

Ve středověku ves nepatřila jen jednomu majiteli, což bylo v té době pro vesnice velmi běžný stav. Barchovice byly rozděleny na několik dílů a každá část patřila jiné vrchnosti. O vsi během husitských válek toho nevíme mnoho, nicméně veškerý církevní majetek byl zabaven husity a okolní šlechtou.

Důležitou osobou je Jan I. Čabelický z Čabelic, který obdržel ves ve století patnáctém jako zástavu k dědictví. Připojil ji ke

svému panství v Komorcích a dnes můžeme vidět erb Čabelických v barchovickém znaku. V jejich majetku Barchovice vydržely téměř jedno stolení, nicméně posléze putují do rukou dalších majitelů.

Od 16. století se Barchovice dostávají pod správu Zásmuk, a tedy do majetku rodu Zásmuckých. Během krvavé, třicetileté války došlo k zpusťování všech okolních vesnic a zásmucké panství přišlo o šedesát procent svých obyvatel. Panství ve velmi špatném stavu po válce dostali do majetku Šternberkové a přivedli ho znovu k životu. Nechali zde postavit františkánský klášter s přílehlým kostelem a rodinou hrobkou a rovněž před kostelem nechali vztyčit morový sloup jako poděkování za odvrácení morové rány. Šternberkové vlastnili zásmucké panství společně s Barchovicemi až do zrušení poddanství v roce 1848.

Barchovice na první katastrální mapě, 1841, Zdroj: barchovice.cz, zpracoval Vladimír Jakub Mrvík 2015

Radlice

Název Radlice pravděpodobně pochází od nositele jména „Radla“. Jedná se o variaci jména Radislav, který tuto ves vlastnil. Ve středověku bylo velmi běžné pojmenovávat osoby podle jejich charakterových vlastností či podle jejich zaměstnání. Radislav byl původně „Radislav“, tedy muž, který se velmi rád radoval. Ves se tedy může pyšnit velmi pěkným, veselým jménem.

O Radlicích se zmiňoval společně s Kruty a Přestavlkou již František Palacký v jednom ze svých zápisů, který nasvědčuje tomu, že vsi existovaly již na počátku 13. století. Nicméně další známky o této vsi máme až ze 14. století, kdy se dostala do majetku kostela sv. Víta v Praze až do husitských válek. Po husitských válkách totiž církevní majetek přechází převážně do rukou šlechticů spřízněných s husity.

Zdroj: text zpracoval Robert Hons, <https://www.radlice.com/clanky/historie-radlic.html>

Hryzely

Název Hryzely je velmi zajímavého původu, pravděpodobně totiž odkazuje na šlechtice, který se „hryzl“, tudíž byl ve pří, se svými sousedy. Hryzl se upravilo na Hryzel a později se prosadila podoba v množném čísle, Hryzely.

I historie Hryzel je dosti pozoruhodná. I dnes bychom zde totiž našly stopy rozsáhlého slovanského hradiště ve tvaru obloukovitých valů s příkopy. Tento pro historii velmi obohacující nález byl objeven již v 19. století hrabětem ze Šternberka a přilákal do našich krajů nejednoho archeologa.

První zmínku o této obci můžeme datovat do období vlády Jana Lucemburského, tedy ze 14. století. V té době se jednalo o majetek šlechtice zvaného Vratislav. Již od 15. století stály pod Hryzely dva mlýny, z nichž jeden byl bezpochyby mlýn Davídkov.

Od 15. století se stejně jako Komorce a Barchovice stávají Radlice částí rozlehlého panství rodu Čabelických ze Soutic. Dostali vsi totiž jako odměnu za přízeň pro českého krále, Jiřího z Poděbrad.

Po třicetileté válce avšak Radlice čekal poněkud odlišný osud než Hryzely a Barchovice – zmocnil se jich totiž Albrecht z Valdštejna a společně s kosteleckým panstvím je prodal Lichtensteinům, jejichž majetkem obec zůstala až do revolučního roku 1848.

Majitelé vsi se velmi rychle střídali, a Hryzely byly rozděleny mezi dvě velké oblasti – Kostelec a Zásmyky. A skutečně obyvatelé obou částí vsi chodili řešit své záležitosti buď do Zásmyk, nebo do Kostelce a vztahy mezi dvěma stranami nebyly vždy vřelé.

Jelikož jsou Hryzely poměrně odlehlé, téměř se vyhnuly pustošení během třicetileté války. Nicméně po válce je potkal stejný osud jako Barchovice, staly se majetkem šternberského rodu, který je vlastnil až téměř do konce 19. stol.

Zdroj barchovice.cz, zpracoval Vladimír Jakub Mrvík, 2017

I Ze života našich obcí

Letní kino - 25. 6.

Již tradičně se před začátkem letních prázdnin na hřišti u obecního úřadu v Barchovicích koná letní kino, a letošní rok nebyl výjimkou. Občané se mohli občerstvit u grilu či si koupit popcorn a limonádu a pohodlně se usadit na lavičku před promítacím plátnem, na kterém se po setmění rozeběhla česká komedie „Známí neznámí“.

Barchovický pochod - 30. 7.

Je již zvykem, že se naši spoluobčané sešli, aby pochodovali na počest našich obcí. Letos byl tento pochod pojat interaktivní, zábavnou formou, kterou si užili malí, ale také i dospělí s dobrodružným duchem. Na cestě je totiž čekaly zvědavé otázky o přírodě, lesích, ale i fungování obce. Pochodující tedy museli zapojit mozkové závity, na otázky odpovědět a své řešení si zapsat na záznamový arch, aby si na konci mohli své odpovědi zkontrolovat. Cestou na ně ale nečekaly jenom otázky, ale také úkoly. Museli například hledat a spočítat plyšáky, kteří se ztratili kolem cesty, nebo dojít do skautského tábora a nechat se od táborníků naučit druhy uzlů. Barchovický pochod je způsob, jak se občané mohou pobavit a užít si skvěle strávený čas na čerstvém vzduchu v přírodě. Těšíme se na další rok!

Rybářské závody - 3. 9.

Dne 3. 9. se na barchovickém rybníku „Kačák“ odehrály historicky první rybářské závody pro děti. Ještě než z rybníku stačila zmizet mlha, se břeh začal plnit odhodlanými soutěžícími. Závod startoval v devět hodin a malí rybáři měli tři hodiny na to, aby na svých prutech ulovili co možná nejvíce ryb. Někteří neváhali a ještě před startem začali do vody házet návnady, jiní tiše vyčkávali a ještě kontrolovali, zda mají své vybavení v pořádku a připravené na start.

Odbyla devátá hodina a děti neohroženě začaly nahazovat pruty do vody. Netrvalo dlouho a už se ukazovaly první úlovky. Všechny je musel zkontrolovat a změřit rozhodčí, protože soutěž vyhrál ten, jehož součet délky všech ryb byl nejdelší. Každá ryba se počítala, ať už to byl pěticentimetrový karas nebo půlmetrový kapr.

Pro malé i velké bylo připraveno občerstvení v podobě klobás, párků v rohlíků, limonád, káv a čajů, aby se účastníci mohli po i během svých velkých výkonech posilnit. Pro pět nejlépe umístěných a pro rybáře s největším a nejmenším úlovkem čekaly hmotné ceny. Každý účastník byl navíc obdařen na památku zlatou medailí s rybou. Závody se velmi vydařily a doufáme, že malí rybáři zopakují své úžasné výkony i příští rok.

Z přírody

Jak přikrmovat v zimě ptáčky

Pomalu ale jistě se blíží chladné období a tak si v naší rubrice o přírodě povíme, jak správně přikrmovat naše ptačí sousedy.

Proč je nutné přikrmovat

Shánění potravy je navíc v chladných měsících energeticky velice náročné – podle webového portálu birdlife.cz musí například modřínky věnovat shánění potravy až 85 procent celého dne. Chudák kos musí dokonce nasbírat dvakrát tolik bobulí, než sám váží, aby se mu povedlo přežít. Navíc mají ptáčci kvůli kratším dnům na shánění potravy mnohem méně času a kvůli přibývajícimu množství ptáků ze severní Evropy, kteří u nás nyní tráví zimu, roste konkurence v získávání potravy. Každé krmítko plné vhodné potravy se tak počítá. Přikrmujeme nejlépe od září až do března a dubna, případně i déle. Obzvláště vděční nám ptáčci budou ve dnech tuhých mrazů a bohaté sněhové nadílky, začít je však třeba již v září.

Přikrmování má ovšem smysl po celý rok, stejně jako zachování co největší pestrosti naší zahrady, ve které si pak můžou ptáci budovat hnízda a nacházet i přirozenou potravu. K tomu dopomůže i výsadba keřů jako ptačí zob, pámelník, hloh, dřín, kalina a jiné. Celoroční přikrmování je smysluplné i z toho důvodu, že po vylíhnutí mláďat se rodiče živí na krmít-

ku a přirozenou stravu, které je například v případě hmyzu nedostatek, nosí mláďatům.

Zajímavost: Mimo město se můžeme u krmítka těšit na 20 až 50 druhů ptáčků, ve městě poletuje kolem 15 druhů.

Kam krmítko umístit

Krmítko, které je chráněné před vlhkostí a rozmary počasí, je vhodné umístit na bezpečné místo – nejlépe tak, abychom nechtěně nepřipravili zimní přikrm i kočkám. Pokud krmítka neumístujeme samostatně, případně na strom, je možné je umístit i na kámen na zem nebo na jiné místo, kde nehrozí ohrožení predátory, aby se k potravě dostalo co největší množství druhů ptáků, tedy těch, které sbírají potravu ze země a krmítka nenavštěvují.

Pamatujeme také na to, že do malého krmítka se větší druhy ptáčků zkrátka nevejdou. Dobrým materiálem na zhotovení krmítka je dřevo, které ptáčkům neklouže, navíc tento přírodní materiál vypadá dobře a vkusně na zahradě a poblíž domu. Vhodná jsou i mřížková síla anebo proutěná krmítka. Můžete také najít trhlíny v kmenech stromů a naplnit je semínky nebo na zahradě volně zavěsit klásky prosa, které si ptáčci můžou zobat. A ještě jedna důležitá věc: krmítka nebo potravina by neměla být umístěná blízko velkých skleněných ploch, které se pro opeřence můžou stát pastí. Nezbytné je pravidelné čištění krmítek (i píttek), také je lze vystlat papírem, který pravidelně měníme, případně je jednou týdně omýváme vodou s octem. V místě krmení se setkává hodně opeřenců, kteří na sebe navzájem můžou přenášet choroby.

Čím bohatší nabídka, tím více hostů

Počítejte s tím, že čím bohatší bude nabídka, tím více ptačích zájemců se u vás objeví. Potravu můžete také volit podle toho, jaké druhy k vám přilétají a pamatovat přitom pokud možno na všechny. V každém případě by potravina měla být co nejkvalitnější. Když už k sobě ptáčky jednou naučíte, budou na vaši „restauraci“ spoléhat. Nedostatek potravy pro ně pak může být minimálně nepříjemným zklamáním. Je doporučováno krmit ptáčky ráno a před soumrakem.

Nejvíce ptáčky potěší slunečnicová semínka, konopí, arašidy, luštěniny, kukuřice, proso, oves, pšenice a další druhy obilovin. Vhodné jsou také sušené červi, ovesné vločky, různé druhy ořechů, strouhaná mrkev, nesolené syrové maso a lůj, ovo-

ce (měkké části hrušek, jablek) a bobule, jako jsou jeřabiny, plody bezu černého, hlohu, rakytníku nebo semena plevelů, tzv. zadina. Zakoupit můžeme již namíchanou směs krmení (volně sypané krmivo, zob), případně lojové koule. Ty ovšem neumísťujeme na slunce. Je vždy nutné je vybalit ze sítěk, jinak ptáčkům hrozí poranění, kdy drobné kousky plastiku můžou poranit jejich trávení. Hrozí také riziko, že se plastové sítky spadlé na zem stanou potravou ježkům nebo psům, kterým můžou poškodit zažívání. Nevhodné jsou lojové koule vyrobené z palmového tuku. Ačkoliv je to oblíbené, vhodné není ani přikrmování pečivem, tvrdé pečivo totiž ptáčky nezasytí, může jim navíc poranit jícn a obecně je pro trávení velkou zátěží.

I v zimě ptáčci potřebují vodu, nezapomeňte jim proto doplňovat vodu v pítku anebo napajedle. A pokud je chcete potěšit, připravte jim koupel – postačí miska s vodou a kameny.

Co do krmítka nepatří?

Zbytky z kuchyně, pečivo, chléb, potraviny plesnivé, zkažené, uzené, kořeněné, slané (takže vařenou rýži ano, ale bez soli, strouhanku ano, ale ne ze slanečného pečiva), sladkosti, sýry, vařené brambory, tvaroh, těstoviny, máslo.

Citát z knihy Krmíme ptáky – ale správně: „Ničením jejich přirozeného prostředí a možnosti obživy přispívá člověk podstatným způsobem k drastickému úbytku našich běžných ptáčků. Celoroční krmení je proto naše povinnost, nezbytná pro jejich přežití.“

I Obec má erb

Obec Barchovice se nově může pyšnit obecními symboly, které byly schváleny Parlamentem České republiky. Z několika návrhů si obecní zastupitelstvo odhlasovalo znak s připomínkou na významné feudální držitele, Čabelické ze Soutic a vladyky z Hryzel. Čabeličtí měli ve svém erbu černé orlí křídlo se zlatým pařátem a vladykové z Hryzel stříbrné-ho jednorožce se zlatým vyplazeným jazykem na červeném poli. Dva zkřížené hornické špičáky na hnědých násadách připomínají barchovický lom.

